

نخستین گزارش از وقوع ویروس لکه پژمردگی گوجه فرنگی (TSWV) بر روی سرخس زنگی دارو در ایران

تبسم قطبی^۱، مجید اسکندری^۲
 ۱- بخش تحقیقات ویروس شناسی گیاهی، موسسه تحقیقات گیاهپزشکی کشور
 ۲- موسسه تحقیقات گیاهپزشکی کشور، بخش تحقیقات رستنیها

برگهای زنگی دارو مبتلا به TSWV

سرخس زنگی دارو سالم

لکه های نکروزه برگگی

زنگی دارو *Asplenium scolopendrium* سرخسی چند ساله است که در مناطق سایه دار جنگل های شمال ایران می روید، این گیاه متعلق به خانواده *Aspleniaceae* بوده و با نام *Phyllitis scolopendrium* نیز شناخته می شود. در بررسی روی نمونه های جمع آوری شده از استان های گلستان، گیلان و مازندران علائم ویروسی به صورت لکه های نکروزه برگگی و کلروز مشاهده گردید. در سرخس هایی که در نزدیکی مزارع و حاشیه جنگل ها قرار داشتند، علائم از شدت و میزان بیشتری برخوردار بود.

نمونه های دارای علائم به آزمایشگاه منتقل و توسط بافر فسفات پتاسیم ۰/۰۱ مولار حاوی ۰/۱۵ درصد، ۲- مرکاپتو اتانل (pH=7) بر روی گیاهان محک مایه زنی شدند، که پس از یک هفته علائم موضعی بصورت لکه های نکروز برگگی در لوبیا چشم بلبلی (*Vigna anguiculata*) و پس از ۲۰ روز علائم سیستمیک بصورت موزاییک و تغییر شکل برگها در توتون روستیکا (*Nicotiana rustica*) ظاهر شد.

بدلیل شباهت نوع علائم ایجاد شده بر روی گیاهان محک به علائم ناشی از توسپوویروس ها، نمونه ها با آنتی بادی های اختصاصی توسپوویروس های لکه پژمردگی گوجه فرنگی (TSWV)، نکروز نقطه ای گل حنا (INSV) و حلقه زرد گوجه فرنگی (TYRV) با روش DAS-ELISA بررسی شدند. کلیه نمونه های دارای علائم از هر سه استان شمالی با آنتی بادی ویروس TSWV واکنش مثبت نشان دادند، در حالیکه هیچیک از نمونه ها با دو توسپوویروس دیگر واکنشی نداشتند.

این نخستین گزارش از آلودگی سرخس زنگی دارو به ویروس TSWV در ایران می باشد.

شروع علائم موضعی در لوبیا چشم بلبلی

علائم موضعی پیشرفته در لوبیا چشم بلبلی

علائم سیستمیک در توتون روستیکا